

Naar Zutphen

verhalen

Hans Heesen

Uitgeverij IJzer
Utrecht

Inhoud

Inbraakberichten	11
Caroline	31
Naar Zutphen	53
Wombats	79
Gratis	95
Autant en emporte le vent	113

*Ik houd ervan in mijn geest
een voorraad herinneringen te bewaren.*

Emmanuel Bove

Inbraakberichten

Toen ik laatst voor een boodschap mijn huis verliet hing er een plastic tas aan mijn voordeur. Iemand moest hem daar net hebben opgehangen, want even daarvoor had ik opengedaan voor een pakketbezorger en toen hing hij er nog niet. Wat moest die tas daar? Was hij voor mij bestemd? Waarom dan niet even aangebeld?

Ik keek links en rechts de straat in, maar zag niemand.

De tas zat vol krantenknipsels. Ik haalde er een uit. Een vergeeld stuk krant, ongedateerd maar zoals uit de inhoud bleek van voor de invoering van de euro:

Bij een inbraak in een woning aan de Leeuwerikstraat, via een raam aan de achterzijde, zijn woensdagavond een videorecorder, twee giropassen, een rijbewijs, zeventig cd's en een bedrag van f 200 weggenomen. De buit had een waarde van f 4000.

Wat moest ik hiermee?

Ik belde aan bij mijn burens om te horen of zij misschien hadden gezien wie de tas aan mijn voordeur had gehangen. De buurvrouw links had niets gezien. Rechts werd niet opengedaan. De burens rechts lieten zich sowieso weinig zien. In de paar maanden dat ik nu in Zutphen woonde had ik er hooguit drie keer een vage gestalte naar

binnen zien gaan of naar buiten zien komen en daarvan was me niet eens duidelijk of het dan om een en dezelfde persoon ging.

Ik pakte een tweede krantenknipsel uit de tas en las:

De afgelopen nacht is in het kantoor van de landbouwcoöperatie "Ons Belang" in Klarenbeek bij Apeldoorn de deur van de kluis met springstof geforceerd. Er werd een bedrag van 10.000 gulden gestolen. Personeel van de coöperatie ontdekte vanmorgen om zeven uur de spectaculaire inbraak. Het gebouw zag eruit alsof er een bom was geëxplodeerd. Er is geen ruit meer heel, een muur is weggeslagen en enkele stalen bureaus zijn uit elkaar gerukt. Vermoedelijk is een forse hoeveelheid dynamiet gebruikt. Een en ander moet zich omstreeks drie uur hebben afgespeeld. Toen hebben enkele omwonenden een klap gehoord, maar zij schonken er verder geen aandacht aan, omdat op straat niets te zien was. De Apeldoornse recherche heeft nog geen enkel aanknopingspunt, behalve dat de laatste tijd o.m. in Zutphen enkele inbraken zijn gepleegd, waarbij van springstoffen gebruik werd gemaakt.

Ik kreeg een ongemakkelijk gevoel. Toch kon ik geen weerstand bieden aan de verleiding de verzameling knipsels nader te bekijken, daarom besloot ik de tas mee naar binnen te nemen.

Alle volgende knipsels die ik opdiepte waren zoals ik inmiddels vermoedde eveneens inbraakberichten. Allemaal

zonder vermelding van datum of van de krant waar ze uit kwamen, maar het betrof telkens inbraken in Zutphen en omgeving. Warnsveld, Eefde, Gorssel, Harfsen, Almen, Vorden, Brummen, Leuvenheim, Dieren, Steenderen, Baak. Op het oog ging het om ten minste enkele honderden krantenberichten.

Naarmate ik verder las groeide mijn nieuwsgierigheid. Wie had die tas aan mijn voordeur gehangen en met welk doel? Ik woonde nog niet lang op dit adres. De tas kon dus ook voor de vorige bewoner bestemd zijn. Wat wist ik eigenlijk van de vorige bewoner? Er was natuurlijk ook nog een mogelijkheid dat de bezorger van de tas zich in het huisnummer had vergist. Maar gesteld dat de tas wel voor mij was bedoeld... dan moest hij van iemand zijn die mij kende. Die ik kende.

Ik schudde de tas leeg boven de tafel. Waar ik op het eerste oog aan enkele honderden knipsels had gedacht, zag ik nu dat het er eerder een paar duizend waren. Lukraak begon ik te lezen.

Gisternacht is te Eefde bij Zutphen door opschuiving van ramen ingebroken bij freule van Hoogstraten en de heer D. Buisman. De dieven hebben bij elk geld onvreemd en bij freule van Hoogstraten veel zilveren voorwerpen.

Bij meubelmakerij Hawi in Zutphen is in de nacht van zaterdag op zondag ingebroken. Er is een onbekend geldbedrag en gereedschap meegenomen. Het pand aan de Houtwal kent meerdere braaksporen.

Een raam aan de achterkant van de winkel is stuk en in de winkel zelf is een deur gesloopt. De inbraak vond rond 04.00 uur plaats. Mensen die iets hebben gezien wordt verzocht contact op te nemen met de politie.

Als iemand jarenlang de moeite had genomen al deze berichten uit te knippen en te bewaren, kon het bijna niet anders, leek mij, of deze persoon moest zelf de inbreker zijn van wie hier telkens sprake was of er op z'n minst op een of andere manier bij betrokken zijn.

Ik moest denken aan een verhaal van H.J.A. Hofland. Als jonge kamerbewoner in Amsterdam was hij eens door een bejaarde buurman op de borrel uitgenodigd. Deze buurman was beroepsinbreker geweest en liet hem trots een plakboek zien met krantenberichten over de inbraken die hij had gepleegd. Hij noemde het zijn 'recensies', herinnerde ik me. Zijn tragiek was dat hij zijn successen in stilte moest vieren, maar hij had ze toch willen boekstaven.

Zou dit een zelfde soort verzameling zijn en waren deze knipsels de stille maar triomfantelijke getuigen van een succesvol misdadig leven? In geen van de knipsels werd melding gemaakt van een arrestatie. Van de dader of daders ontbrak zoals dat heet telkens ieder spoor.

Hoeveel inbraken kon iemand plegen als hij er zijn beroep van maakte en uit handen van politie en justitie wist te blijven? Bij een carrière van veertig jaar en een gemiddelde van één inbraak per week kom je uit op een totaal van 2080. Dat kwam aardig overeen met het aantal knipsels.

De lectuur had iets verslavends. Ik las tot diep in de nacht door.

Terwijl de bewoners afwezig waren is dinsdagavond te Zutphen ingebroken bij de heer Mulder, secr.-penningmeester van het burgerlijk armbestuur, wonende aan de Heeckerenlaan. De inbrekers hebben zich aan de achterzijde toegang verschaft met behulp van een ladder der radiocentrale, die daar in de buurt werkzaam is. Een bedrag van f 30 wordt vermist; de daders zijn nog niet bekend.

Inbrekers hebben zich des nachts toegang weten te verschaffen tot de woning van de textielhandelaar S., te Vorden, waar zij 30.000 textielpunten in coupures en losse punten ontvreemdden. Dit vonden de indringers nog niet voldoende, ook de distributiebescheiden van de gezinsleden en een partijtje textielgoederen werden meegenomen, alsmede een rijwiel. Er heerste een volledige chaos in de woning. De telefoonleiding was doorgesneden en de winkellade geforceerd. Zelfs hadden de inbrekers de bier- en sigarenvoorraad duchtig aangesproken. De dieven zijn waarschijnlijk via een ijzeren kelderluik, dat vakkundig was geforceerd, de woning binnengedrongen.

Als de tas welbewust aan mijn deur was opgehangen, moest er iemand in mijn kennissenkring zijn die zijn leven aan de misdaad had gewijd zonder dat ik daar het minste

vermoeden van had. Maar bij geen van de luttele kennissen die ik in de korte tijd dat ik in Zutphen woonde had opgedaan, kon ik me een verborgen leven als inbreker voorstellen. Aan de andere kant was het niet vreemd dat iemand die een leven lang erin geslaagd was in te breken zonder gepakt te worden, er ook in slaagde zijn activiteiten voor mij verborgen te houden. Het een hing nu eenmaal samen met het ander.

's Avonds in bed viel me een gedachte in die me veront-rustte. Stel dat de tas niet voor mij bestemd was, en even-min voor de vorige bewoner van mijn huis, maar aan mijn voordeur was opgehangen omdat de eigenaar zich er plot-seling dringend van had moeten ontdoen? De keuze voor mijn voordeur was dan een puur toevallige geweest. In dat geval was de tas ongetwijfeld opgehangen met de be-doeling hem weer op te halen zodra het kon. De eigenaar van de tas zou dan niet rusten voor hij zijn tas terug had. En die zou hij logischerwijs bij mij komen zoeken.

Het lukte me niet meer de slaap te vatten. Of juister ge-zegd, ik deed mijn best wakker te blijven, op mijn hoede bij het minste verdachte geluid. Zou een professionele in-breker moeite hebben zich toegang tot mijn huis te ver-schaffen? Had ik mijn voor- en achterdeur goed op slot gedaan? Zutphen leek een vriendelijk stadje, maar het kende een werkloosheidspercentage van drieëntwintig procent, ver boven het landelijk gemiddelde, het misdaad-cijfer bestempelde het tot een van de tien meest criminele steden van het land en gezien de figuren die ik dagelijks in mijn eigen straat de coffeeshop zag bezoeken, schuin

aan de overkant, honderd meter van mijn huis, kon ik me daar iets bij voorstellen. Verderop in de straat, ik woonde aan een van de drie invalswegen naar het historische stadscentrum, was wegens illegale gokpraktijken onlangs een café gesloten. In het pand ernaast hing een poster voor het raam ter promotie van een kickboksgala onder de noemer ‘Zutphen vs de rest van Nederland’. In de voorbije maanden had de politie in mijn straat drie illegale wietplantages opgeruimd. En in de steeg tegenover mijn huis was het jaar ervoor een meisje van begin twintig ’s nachts in haar woning vermoord.

Ik besloot de tas de volgende morgen af te geven op het politiebureau. Om een eventuele inbreker af te schrikken, liet ik het licht in mijn slaapkamer aan en ik bleef wakker door verder te lezen.

In de 24 uur tussen zondagavond en maandagavond zijn er in Warnsveld drie inbraken gepleegd. Aan de Abersonlaan hebben onbekende dader(s) tussen 15:45 uur en 19:55 uur een slaapkamerraam geforceerd en sieraden buitgemaakt. Aan de Dreiumme hebben onbekende dader(s) tussen 18:00 uur en 06:00 uur de achterdeur van zowel de slager als de groenteboer geforceerd. De politie van Zutphen is nog op zoek naar getuigen.

In de nacht van zaterdag op zondag heeft er een inbraak plaats gevonden bij bloemist De Klavertuin aan de Emmerikseweg in Zutphen. Onbekenden braken een toegangsdeur bij de bloemist open. Er

werd onder andere geld en een laptop gestolen. Heeft u iets gezien of gehoord wat te maken kan hebben met deze inbraak? Neem dan contact op met de politie.

Op de een of andere manier voelde ik me verplicht alle knipsels te lezen; iemand had de moeite genomen ze uit te knippen en te bewaren, dan was dat wel het minste wat ik kon doen. Daarom hield ik de tas in mijn bezit in plaats van hem over te dragen aan de politie, zoals ik me vast had voorgenoemen. De knipsels die ik gelezen had legde ik apart. Zo groeide de ene berg terwijl de andere slonk.

De meeste inbraken waren van het alledaagse soort, maar af en toe zat er iets bijzonders tussen. Zoals de roof van een aantal 'waardevolle historische zilveren objecten' uit het Stedelijk Museum van Zutphen. Al bewees deze diefstal dat de inbreker geen kenner was en op goed geluk zijn slag had geslagen. Hij had vier schuttersketens uit de vijftiende, zestiende en zeventiende eeuw, twee avondmaalsbekers, een mosterdpot, een herinneringsbeker en een pronkbeker meegenomen, maar de deksels van de bekers laten liggen. Volgens het museum was verkoop van de gestolen objecten moeilijk door de internationale registratie in het Art Loss Register van Interpol en bedroeg de omsmeltwaarde niet meer dan enkele tientallen euro's.

Of de diefstal van bruidsjurken ter waarde van naar schatting 400.000 gulden in een bruidsmodezaak. 'Volgens de politie van Zutphen namen de dieven onder meer de hele showcollectie mee, die hoofdzakelijk bestaat uit modellen van natuurzijde. Ook een aantal zeer exclusieve

modellen behoort tot de buit. In totaal werd 80 procent van de voorraad gestolen. De inbrekers lieten de al bestelde exemplaren hangen. Kennelijk wilden zij het reeds afgesproken huwelijksgeluk niet verstoren.'

Onwillekeurig vervulde het lezen van al deze berichten mij met een zeker respect voor de inbreker, die zich blijkbaar jaar in jaar uit tevreden had weten te stellen met inbraken die op een krantenpagina nooit meer dan een bescheiden hoekje in beslag namen en nooit was gezwicht voor de verleiding een keer een grote klapper te willen maken. Niet opvallen leek zijn credo.

Een mogelijke hint naar hoe hij dat had klaargespeeld vond ik tussen de knipsels in een in vieren gevouwen bladzijde op A5-formaat, die de volgende instructies en adviezen bevatte:

Wanneer u gevolgd wordt

Wees waakzaam. Let goed op of iemand u volgt.

Houd er rekening mee dat iemand die u volgt zich kan vermommen, aan de overkant van de straat dan wel voor u uit kan lopen.

Kijk regelmatig om, maar doe dit onopvallend, wanneer u een hoek omslaat, de straat oversteekt of wanneer er een mooie vrouw voorbij komt.

Als u vermoedt dat iemand u volgt, vergewist u zich daar dan van door bijvoorbeeld door een stille straat te lopen, en wees voortaan dubbel zo alert.

Zorg telkens voor een geloofwaardige alternatieve bestemming (winkel, café), waar u naar binnen kunt gaan als iemand u volgt.